

Hogescholen zetten in op versterken en versnellen energietransitie

De energiesector kampt met een groot en groeiend tekort aan goed opgeleide professionals. Onderwijs, ondernemers en overheid werken intensief samen om de gestelde klimaatdoelen te kunnen realiseren.

Door **Petra Lageman**

GESPONSORD

Sustainable
Electrical
Energy
Centre of
Expertise

“Het is echt alle hens aan dek”, stelt Marsha Wagner, programmamanager Human Capital Agenda van Topsector Energie. “Er is een aanzienlijk tekort aan onder meer installatietechnici, elektrotechnici, werktuigbouwkundigen en ICT-ers op alle niveaus. Het gaat nu al om duizenden vacatures die niet kunnen worden vervuld en dat aantal groeit snel. Als wij niet heel snel actie ondernemen, dan leidt dat tekort aan personeel tot een achterstand in het ontwikkelen van innovaties om de energietransitie mogelijk te maken en uiteindelijk tot een stagnerende economie.”

Energietransitie biedt kansen

Terwijl juist die energietransitie zoveel kansen biedt. “Als je een uitdaging goed oppakt en nieuwe oplossingen bedenkt, biedt dat economische kansen. Zo is Nederland in het verleden internationaal gezien dé expert geworden op het gebied van watermanagement en tunnelaanleg. Als wij met al onze kennis en kansen op het gebied van wind-, water- en zonne-energie de energietransitie optimaal vormgeven, kunnen wij voldoen aan de gestelde klimaatdoelen en ons ook ontwikkelen tot internationaal expert op het gebied van nieuwe energie. Maar om die kansen te verzilveren, moeten wij nu grote stappen zetten om te voorkomen dat wij in plaats van in de voorhoede in de achterhoede terechtkomen.”

Samenwerking onderwijs, ondernemers en overheid

Volgens Wagner is het noodzakelijk dat onderwijs, ondernemers en overheid intensief samenwerken

Marsha Wagner

Programmamanager Human Capital Agenda Topsector Energie

“De energiesector kampt met een groot personeelstekort. Duizenden vacatures blijven onvervuld”

om huidige en toekomstige werknemers op te leiden. “Er zijn mensen die als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen hun baan zullen verliezen. Die mensen moeten wij perspectief bieden op nieuwe banen. Er zijn mensen uit andere sectoren die een nieuwe uitdaging zoeken en aanvullende scholing nodig hebben en er zijn natuurlijk de mensen die al werkzaam zijn in de energiesector die om bij te blijven voortdurend hun kennis moeten vernieuwen, verbreden en verdiepen. Voor al die mensen moeten er opleidingsmogelijkheden zijn.”

Praktijk en theorie bundelen

“Je moet in feite nu opleiden voor de toekomst”, legt Wagner uit. “Dat kan alleen als je praktijk en theorie bundelt. Dat biedt voordelen voor

alle betrokkenen. Het bedrijfsleven profiteert van de nieuwe kennis die beschikbaar is bij het onderwijs. Het onderwijs profiteert van de nieuwe ontwikkelingen in het bedrijfsleven. De regio profiteert doordat er nieuwe werkgelegenheid komt. En natuurlijk profiteert de student ook. Die werkt immers heel praktijkgericht. Het gaat echt om leer- en werktrajecten. Vaak brengen bedrijven thema's of vraagstukken in die door een multidisciplinair team van studenten en hun lectoren in samenwerking met mensen uit de praktijk worden opgepakt.”

Samenwerking binnen onderwijssector

Ook binnen het onderwijs werken partijen samen om zo een versnelling te realiseren. Binnen het Nationaal Lectorenplatform Urban Energy en Teachers learning in Energy bundelen hogescholen hun krachten en expertise voor onderwijs en onderzoek. Op initiatief van de Topsector Energie en Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN) is bovendien het lectorenplatform Energievoorziening in Evenwicht opgericht. Deze hogeschool heeft als een van de zwaartepunten gekozen voor Sustainable Energy & Environment (SEE) waarbinnen het vraagstuk rondom duurzame, betrouwbare en betaalbare energie wordt opgepakt.

Centre of expertise

“De maatschappelijke urgentie vraagt om een ander ecosysteem van expertise, vaardigheden en verbintenissen”, vertelt Christien Lokman, programmamanager Sustainable Energy & Environment van Hogeschool Arnhem en Nijmegen. “Dit nieuwe ecosysteem kan pas floreren als onderzoek, onderwijs, bedrijfsleven en overheid hun denken daadkracht bundelen en richten. Ons Centre of Expertise, SEECE, richt zich op het Human Capital

Christien Lokman

Programmamanager Sustainable Energy & Environment Hogeschool Arnhem en Nijmegen

“Wij leiden nu de professionals op voor de wereld van morgen. Dan moet je verder kijken dan alleen de kennis van gisteren.”

vraagstuk van de energietransitie en is inmiddels uitgegroeid tot hét landelijk Centre of Expertise voor duurzame elektrische energie.”

Werken en Leren met Energie

Een van de projecten van SEECE is het duale traject ‘Werken en Leren met Energie’. “Terwijl de energiesector kampt met een tekort aan technisch talent, hebben nieuwkomers soms moeite om een eerste baan te vinden”, weet Lokman. “Wij brengen de partijen bij elkaar. Wij zorgen dat zij-instromers in contact komen met bedrijven voor een baan, zodat zij in deeltijd de opleiding werktuigbouwkunde of elektrotechniek kunnen volgen. Het bedrijf betaalt de opleidingskosten en een starterssalaris voor de student.”

Learning Communities

De hogeschool leidt mensen op voor de wereld van morgen en doet dat samen met bedrijven. “Neem bijvoorbeeld de ontwikkelingen op het Industriepark Kleefse Waard”, vervolgt Lokman. “Daar wordt gewerkt aan twee specifieke thema's: energievraagstukken op het gebied van mobiliteit en in de gebouwde omgeving. In multidisciplinaire teams werken studenten samen aan vraagstukken van bedrijven uit de regio”.

Opleidingen op maat

Bij opleidingen moet het echt gaan om maatwerk”, stelt Lokman. “Daarom ontwikkelen wij in samenwerking met het bedrijfsleven uit de regio naast speciale trajecten voor zij-instromers nu ook een traineeship voor praktische havisten. Deze groep heeft een voorkeur voor het combineren van werken en leren, boven een voltijd hbo-opleiding. Na twee jaar komen zij al op de markt. Het is, zoals Marsha Wagner al stelde, inderdaad alle hens aan dek.” ■

Meer informatie? Kijk op:

HAN.NL/SEE
SEECE.NL

De HAN brengt in SEE (Sustainable Energy & Environment) onderzoek, onderwijs en de praktijk dicht bij elkaar. Samen versterken en versnellen we de zo dringend gewenste transitie op het gebied van energie, woon-, en leefomgeving, infrastructuur en economie. SEECE is hét centre of expertise voor duurzame elektrische energie. SEECE jaagt innovatie aan, zorgt voor voldoende arbeidscapaciteit en zet kennis om in financieel haalbare producten en diensten.